

part. 8. recent. prout favore dotis tam respectu viri, quam uxoris necdum pactum obligationem operatur, * quia auxilio legis vestitur, Hodiern. ad Surd. dec. 55. n. 5. Giurb. observ. 48. n. 9.

Conditio per viduam testamento, & in ipso ordinatis quibusdam substitutionibus ad ultiores convolvat nuptias, declarando in capitulis matrimonialibus quod usufructum intendebat constituit in dotem marito quoad vixerit reservata sibi facultate disponendi de proprietate, & ubi de ea non disposuisset expressè cavuit, quod transiret in venientes ab intestato. Cumque in capitulis matrimonialibus per actum inter vivos de omnibus ejus bonis irrevocabiliter * deposuisse dicatur, consequens idè fit ut testamentum præcedens necessario revocaverit, l. sequens qu. 70. ff. de legat. 2. l. rem legat. 18. ff. de adm. legat. Peregr. de fideicom. art. 6. n. 1. Rot. dec. 83. ex n. 3. & dec. 221. n. 1. p. 4. tom. 2. & decis. 96. n. 28. & seq. p. 8. rec. & in M. l. vitana Salviani, s. u. census 4 Febr. 1654. §. nec poterat Peutingero & in Melvitanæ pacti 12 Febr. 1654. Celso.

Ultra quod Testamentum hujusmodi modo, quo mater contraxit posteriores nuptias, in quibus marito prædecessit, effectum fortiri nequiret, nisi pro ea parte, de qua præter convenia in capitulis matrimonialibus disponere posset, atqui nil supervenerat ex quo filii prioris matrimonii dum erant tres ultra tertiam partem totius dotis debentur ipsis pro legitima, ut post alias animadvertendam alleg. 100. n. 1. & latius Rota ibi impressa lib. 3. qua prius decreta residuum in quatuor partes dividi debeat, quarum tres filiis assignari oportebat. Verùm quia filii iudicio matris in conventionem matrimoniali emisso acquiescebant, idè non fuit necesse ingredi quaestionem prædictam.

Nec applicabatur, quod l. hac edictali 6. C. de secund. nupt. non tollat titulum institutionis, nec impediatur, quominus mater binuba de ejus dote valeat testari, * quovimò permittit, & annullat solummodò illud plus quod vitrico relinquuntur firmo manente titulo institutionis, Rota dec. 712. p. 1. div. Fontanell. de pact. nupt. claus. 5. gloss. 8. p. 4. n. 17. Angel. de acquir. possess. quest. 3. art. 19. nu. 984. Hodiern. ad l. hac edict. quest. 29. numero 22. non solum quia filii nolunt venire ex testamento; verum etiam Testatoris jam ante obitum de omnibus bonis disposuit in venientes ab intestato, & exinde videtur revocasse * præcedens testamentum ex traditis per Spad. conf. 336. lib. 3.

CAPUT XVIII.

SUMMARIUM.

1. Legata à marito facta uxori latè interpretantur, & idè animo compensandi facta non censentur nu. 2. Maxime si contineant dictionem ultra n. 4. Animo compensandi censentur relicta quando Testator legat pro dote nu. 5. E contra facta à marito uxori non censentur relicta animo compensandi cum lucro dotis numero 6. Relicta secundo viro inopi imputantur in quartam num. 7.
3. Uxori litiganti cum hæredibus mariti debentur alimenta, & sumptus litis, etiamsi nupserit secundo viro diviti.
8. Legatum pro alimentis conjugii egeno relictum non tollit quin agere possit ad supplementum quartæ & nu. 21. uxori relictum non compensatur cum interesse dotis num. 20.

9 Vidua intra annum luctus alimenta debentur iudicis officio.

10 Hæredes mariti non tenentur ad alimenta habenti aliunde ex quo vivere possit. Fallit quando debentur alimenta viduæ titulo legati, & jure actionis num. 11.

12 Vidua relicta usufructuaria non potest prætere- dere usufructum nec intrusoria dotis.

13 Usufructuaria pro alimentis non tenetur præstare cautionem Mutianam. Durante usufructu dotes repetere non potest, & oblatas tam. n. recipere non prohibetur nu. 14.

15 Emolumenta ex protocollis provenientia non comprehenduntur in usufructu.

16 Pater si legat filia censetur legasse in causam alimentorum; si legat secundo genito censetur legasse in causam vitæ, & militiae nu. 17.

18 Maritus si legat uxori ut decentius viveret, possit cessat compensatio. Sicuti si legasset cum dictione, ultra, num. 19.

22 Quartæ beneficium introductum favore uxoris militat etiam pro viro: Beneficium ut computat ultra inopiam superstitis requiruntur divitiæ in conjugio d. functa, num. 23.

24 Quarta debita pauperi egeno, si non extant filii communes superstiti etiam quoad proprietatem competit. Si verò adjunt filii acquirunt solummodò conjugii egeno in usufructu n. 25. Declara ut num. 26.

27 Paupertas qualiter probeatur ad effectum consequendi quartam.

28 Compensatio legati non fit cum debito voluntario, sed tantum cum n. c. sario. Quæ distinctio omnino amplectenda venit num. 29.

IN legatis, quæ à marito sunt uxori lata fieri debet * interpretatio. Seraph. decis. 240. n. 1. Morot. conf. 27. n. 9. Spad. conf. 135. nu. 2. lib. 1. ubi quod Testator legans uxori suas vestes, quas habet in domo, censetur legasse etiam eas, quæ sunt extra domum, & sunt de novo. Bertaz. conf. civ. 59. n. 15. Ciarl. contr. 47. n. 66. Rota dec. 238. n. 11. & 12. p. 7. & dec. 131. n. 6. & 7. p. 9. tom. 1. recent. Sperell. dec. 176. n. 75. Ideoque legatum à marito uxori factum * nunquam censetur animo compensandi cum dote, nisi expressè dicat. Thom. dec. Mac. 50. n. 195. Buratt. dec. 291. nu. 4. cum adductis per Rot. dec. 152. n. 19. p. 9. to. 1. recent. & latè examinatur hic n. 2. & 3. Ripol. var. r. f. c. 13. n. 757. Sperell. dec. 176. num. 96. Cardinal. Othobon. dec. 242. n. 13. Bottillier. de success. ab intest. cap. 3. Theorem. 115. sub n. 6. vers. secundo facit. Capic. Galeott. contr. 29. n. 1. lib. 1. & dixi allegat. 54. nu. 14. & alleg. 56. n. 16. in fine lib. 3. Arias de Mes. var. resolut. lib. 2. cap. 10. n. 1. 19. & per totum. Quod si pro restitutione dotis, ac consecutione legatorum litem contra hæredes sustinere * cogeretur, alimenta, & sumptus litis ei subministranda venirent, tamen cum secundo viro divite nuptias contraxisset. Cravet. consilio 164. sub nu. 2. vers. non obstat. Rota dec. 50. n. 1. part. 9. tom. 1. recent. & latius de materia dixi ad cap. 1.

Circa quod omnis cessare difficultas, & apertissime excluderetur compensatio, si maritus legaret uxori, puta centum ultra * dotem: nam exinde colligeretur, quod maritus voluerit uxorem utrumque consequi. Gratian. disc. 116. n. 41. Manent. dec. 4. n. 17. Surd. dec. 285. n. 10. Rot. dec. 44. n. 2. & dec. 131. n. 1. & 9. part. 9. tom. 1. & dec. 460. n. 11. & 12. part. 9. tom. 2. & in Urbeveta legat

5 Aprilis

Observationum de Alimentis Cap. XVIII.

5. Aprilis 1647. §. duo autem. Bichio, & coram Cardinali Othobon. dec. 242. n. 15. & 16. Quemadmodum si testator legat pro dote tunc * legatum fecisse animo compensandi non ambigitur etiam de specie ad quantitatem. Socin. jun. consil. 173. nu. 7. libr. 2. & bene declarat Sperell. decis. 176. nu. 57. Jo. Franc. Andr. contr. 51. n. 2. & 3. Arias de Mes. variar. resolut. lib. 2. dicto capite 10. num. 20.

E converso pariter legatum ab uxore marito relictum non censetur factum animo compensandi * cum lucro dotis ex dispositione statuti debito. Marecot. var. resolut. 86. n. 5. lib. 2. Verùm eo impugnatò contrarium defendit Sperell. decis. d. dec. 176. à n. 86. ad 91. & congesti per Altograd. conf. 34. n. 2. 3. & 4. lib. 2. Merlin. Pignatell. contr. 44. n. 13. lib. 2. Nisi fieret secundo viro inopi in causam alimentorum, quia tunc simile legatum imputaretur * in quartam Auth. præterea C. und. vir & uxor. Hodiern. ad Surd. dec. 119. n. 5. & seq. & ad l. hac edictali quest. 31. n. 18. Manent. consil. 118. n. 10. Cephal. consil. 244. Rim. sen. consil. 144. ubi etiam subdunt quod legatum à marito uxori, vel è contra factum sufficiens pro alimentis tollat beneficium d. auth. præterea C. und. vir & uxor. Verùm in hoc eorum opinio non subsistit, ex quo adhuc competit actio * conjugii ad supplementum, ut latissime prosequitur Spad. consil. 386. num. 5. & seq. lib. 2. Rot. dec. 174. per totam apud Pacific. de Salv. ubi nu. 39. & 40. ubi secus esse inquit si legatum sufficiens pro alimentis marito, vel uxori ab extraneo ante factum extitisset. ita ut de tempore obitus superstitis ex conjugibus haberet unde viveret. Fontanell. de pact. nupt. claus. 5. gloss. 8. p. 9. n. 52. & seq.

Intra annum luctus viduæ * alimenta debentur iudicis officio. Mart. Medic. dec. Senen. 75. n. 17. & dec. 89. n. 20. Idè si habet aliunde, unde alimenta consequi valeat, tunc hæredes mariti, * nec intra annum luctus eam alere obstringuntur, Auctor hic n. 6. Mart. Medic. dec. Senen. 75. n. 19. & facit Bardellon. conf. 155. n. 3. Sperell. decis. 138. sub n. 40. vers. at secus, & seq. Secus tamen esset si maritus uxorem intra annum luctus alendam legasset, tunc enim cum ex dispositione hominis deberentur, & sic jure actionis * præstari omnino deberent, quantumvis aliunde vidua se aluisset ad tradita per Authorem hic sub n. 6. Quod si maritus uxori. Joseph. Ludovic. dec. Perusin. 91. n. 7. & seq. Sperell. d. decis. 138. n. 40.

Nec usufructus legatum uxori merito relictum compensatur cum dote, ut subjungit Auctor hic n. 2. & 4. non tamen percipere poterit usufructum * simul & intrusoria dotis prætere, ut dicebam alleg. 107. n. 33. lib. 3. Moccia in silv. cas. for. c. 11. n. 16. ubi alios refert Arias de Mes. var. resolut. lib. 2. cap. 9. nu. 14. Antonin. de Marin. resolut. 348. n. 1. lib. 1. Georg. Mund. consil. 3. numero 30. libr. 1. Treutler. consil. 24. numero 25. ubi quod in hoc jus Saxonicum non differat à jure communi. Ripol. variar. resolut. 13. num. 103. 104. & 105. Bardellon. conf. 166. num. 3. & 4. Merlin. Pignatell. contr. 44. num. 9. lib. 2. Giurb. observat. 89. numero 15. ubi quod pro quarta non competat regressus contra fideicommissum. Donad. de renunciat. cap. 35. nu. 1. & 65. ubi quod si maritus legat uxori aliquid pro omni, & toto eo quod prætere possit, & uxor legatum acceptet, non possit amplius agere ad supplementum dotis. Fontanell. decis. 363. num. 8. ubi quod pro quarta jus non competat in bonis antea donatis, & latè prosequitur Rot. in Romana quartæ 24. Aprilis 1651. per totam Celso.

Et quamvis remedium consequendi quartam in casum inopiæ favore mulieris fuerit introductum, habet nihilominus locum in viro, * ex quo tanquam in correlativis dispositum in uno militat etiam, & dispositum censetur in alio. Gail. præf. observat. 98. n. 5. lib. 2. Trentacinq. consil. 60. nu. 7. lib. 1. Recit. dec. 40. Cost. de ration. rat. quest. 84. num. 14. & de remedi. subsid. 2. n. 2. in fin. Cancer. variar. resolut. 9. nu. 130. part. 1. in moderna impressione. Fontanell. de pact. nupt. clausula 5. glossa 8. part. 12. numero 38. Merlin. Pignatell. dicta contr. vers. 44. num. 9. lib. 2. Hodiern. ad Surd. decis. 61. n. 4. Donad. de renunciat. dicto cap. 35. n. 59. Rota in d. Romana quartæ 27. Aprilis 1651.

Et quamvis remedium consequendi quartam in casum inopiæ favore mulieris fuerit introductum, habet nihilominus locum in viro, * ex quo tanquam in correlativis dispositum in uno militat etiam, & dispositum censetur in alio. Gail. præf. observat. 98. n. 5. lib. 2. Trentacinq. consil. 60. nu. 7. lib. 1. Recit. dec. 40. Cost. de ration. rat. quest. 84. num. 14. & de remedi. subsid. 2. n. 2. in fin. Cancer. variar. resolut. 9. nu. 130. part. 1. in moderna impressione. Fontanell. de pact. nupt. clausula 5. glossa 8. part. 12. numero 38. Merlin. Pignatell. dicta contr. vers. 44. num. 9. lib. 2. Hodiern. ad Surd. decis. 61. n. 4. Donad. de renunciat. dicto cap. 35. n. 59. Rota in d. Romana quartæ 27. Aprilis 1651.

Et quamvis remedium consequendi quartam in casum inopiæ favore mulieris fuerit introductum, habet nihilominus locum in viro, * ex quo tanquam in correlativis dispositum in uno militat etiam, & dispositum censetur in alio. Gail. præf. observat. 98. n. 5. lib. 2. Trentacinq. consil. 60. nu. 7. lib. 1. Recit. dec. 40. Cost. de ration. rat. quest. 84. num. 14. & de remedi. subsid. 2. n. 2. in fin. Cancer. variar. resolut. 9. nu. 130. part. 1. in moderna impressione. Fontanell. de pact. nupt. clausula 5. glossa 8. part. 12. numero 38. Merlin. Pignatell. dicta contr. vers. 44. num. 9. lib. 2. Hodiern. ad Surd. decis. 61. n. 4. Donad. de renunciat. dicto cap. 35. n. 59. Rota in d. Romana quartæ 27. Aprilis 1651.

Et quamvis remedium consequendi quartam in casum inopiæ favore mulieris fuerit introductum, habet nihilominus locum in viro, * ex quo tanquam in correlativis dispositum in uno militat etiam, & dispositum censetur in alio. Gail. præf. observat. 98. n. 5. lib. 2. Trentacinq. consil. 60. nu. 7. lib. 1. Recit. dec. 40. Cost. de ration. rat. quest. 84. num. 14. & de remedi. subsid. 2. n. 2. in fin. Cancer. variar. resolut. 9. nu. 130. part. 1. in moderna impressione. Fontanell. de pact. nupt. clausula 5. glossa 8. part. 12. numero 38. Merlin. Pignatell. dicta contr. vers. 44. num. 9. lib. 2. Hodiern. ad Surd. decis. 61. n. 4. Donad. de renunciat. dicto cap. 35. n. 59. Rota in d. Romana quartæ 27. Aprilis 1651.

Et quamvis remedium consequendi quartam in casum inopiæ favore mulieris fuerit introductum, habet nihilominus locum in viro, * ex quo tanquam in correlativis dispositum in uno militat etiam, & dispositum censetur in alio. Gail. præf. observat. 98. n. 5. lib. 2. Trentacinq. consil. 60. nu. 7. lib. 1. Recit. dec. 40. Cost. de ration. rat. quest. 84. num. 14. & de remedi. subsid. 2. n. 2. in fin. Cancer. variar. resolut. 9. nu. 130. part. 1. in moderna impressione. Fontanell. de pact. nupt. clausula 5. glossa 8. part. 12. numero 38. Merlin. Pignatell. dicta contr. vers. 44. num. 9. lib. 2. Hodiern. ad Surd. decis. 61. n. 4. Donad. de renunciat. dicto cap. 35. n. 59. Rota in d. Romana quartæ 27. Aprilis 1651.

Et quamvis remedium consequendi quartam in casum inopiæ favore mulieris fuerit introductum, habet nihilominus locum in viro, * ex quo tanquam in correlativis dispositum in uno militat etiam, & dispositum censetur in alio. Gail. præf. observat. 98. n. 5. lib. 2. Trentacinq. consil. 60. nu. 7. lib. 1. Recit. dec. 40. Cost. de ration. rat. quest. 84. num. 14. & de remedi. subsid. 2. n. 2. in fin. Cancer. variar. resolut. 9. nu. 130. part. 1. in moderna impressione. Fontanell. de pact. nupt. clausula 5. glossa 8. part. 12. numero 38. Merlin. Pignatell. dicta contr. vers. 44. num. 9. lib. 2. Hodiern. ad Surd. decis. 61. n. 4. Donad. de renunciat. dicto cap. 35. n. 59. Rota in d. Romana quartæ 27. Aprilis 1651.

Melius ad Castillum de Alimentis.

C 3 §. nam

§. nam licet Celfo. Inter cætera autem ut dispositio authenticæ præterea unde vir, & uxor, & sic beneficium quartæ* locum sibi vindicet necessariò prærequiritur, ut ultra inopiam superstitis divitiarum prædefuncti conjugis concurrant Barz. decis. 126. num. 4. Honded. consil. 93, sub num. 18. versic. vir fuerit dives, lib. 1. Trentacinq. dicto consil. 60. n. 8. lib. 1. Menoch. cons. 505, sub num. 2. versic. quod conjux defunctus fuerit locuples. Natt. consil. 605, num. 12. Monach. dec. Lucen. 50, num. 3. Merlin. de legitiim. lib. 2, tit. quæst. 23, nu. 48. Donat. de renunciat. cap. 35, nu. 5. Fontanell. de pact. nupt. claus. 5, gl. part. 12, num. 38.

Hujusmodi autem quarta si non adsunt communes filii à superstitibus* ex conjugibus etiam quoad proprietatem acquiruntur. Natt. dicto consilio 605, num. 1, & sequent. Mangil. de imputat. quæst. 146, num. 2. Donad. de renunciat. dicto capite 35, num. 10. At ubi filii supersunt, quartam consequitur, non quidem* in proprietate, sed in usufructu. Surd. dec. 8, num. 13. Donad. de renunciat. cap. 35, num. 12. Non sic tamen se habet respectu mariti inopis, ex quo dum filii succedunt* ipse usufructum consequitur, idèdque excluditur à quarta, ut ratio cinantur Fontanell. de pactis nuptialibus claus. 5, gloss. 8, part. 12, nu. 39. Hodiern. ad Surd. dicta decisio. 61, num. 5. An quarta inopi ex conjugibus debita impediat ne vidua in anno luctus alimenta consequatur controvertunt Doctores ex traditis per Mart. Medic. dec. Senen. 89, n. 23, & 24. & qualiter probetur paupertas* ad effectum consequendi quartam post alios dispungunt Antonin. de Marin. resolut. 346, lib. 1. Monac. dicta decis. Lucen. 50, ex n. 34. Donad. de renunciat. dicto capite 35, à n. 43, & ex num. 38. Rota in dicta Romana Quartæ 24. Aprilis 1651, serè per totam Celfo.

Ratio consequendi legatum à marito uxori relictum in quartam eidem uxori ob egestatem de jure debitam provenit ex communi distinctione inter debitum à voluntate simpliciter dependens & ex necessitate legis causatum, quam sequitur Auctor hic num. 5. ubi post alios quod relictum non compensetur cum debito voluntario, sed compensatio subintret quando debitum à lege descendens necessarium, quâ ratione legatum compensatur cum quarta ex jure decreta. Turret. consil. 10, n. 3, lib. 2. Arias de Mes. lib. 2, cap. 9, num. 14. Merlin. Pignatell. controv. 44, nu. 9, lib. 2. Quam distinctionem licet plures impugnent* apud Arias de Mes. var. resol. lib. 2, cap. 9, n. 15. & Bottill. de success. ab intest. cap. 3, Theorem. 115, sub nu. 5, vers. quæ tamen distinct. Verumtamen à prædicta distinctione non esse recedendum post innumeros suadent ipsimet Bottill. de success. ab intest. capite 3, Theorem. 115, num. 7. Arias de Mes. var. resol. libro 2, capite 9, numer. 14, & 15, in fine, & exornavimus ad cap.

CAPUT XIX.

SUMMARIUM.

- 1 *Causa alimentorum summarie tractatur.*
- 2 *Alimenta futura dicuntur debita à die litis contestatæ: Alimenta habens aliunde ex quo vivere possit ex juris dispositione aut officio judicis debita non consequitur num. 5. Secus si jure actionis debeantur num. 6. Debita jure actionis etiam præterita debentur num. 7.*

- 3 *Appellatio non datur in causa in qua agitur de alimentis futuris.*
- 4 *Transactio super alimentis quando fieri possit.*
- 8 *Debitor ex causa dotis tenetur ad alimenta erga filium.*
- 9 *Creditor recipiendo solutionem à debitore, solutio cedit prius in causam alimentorum, deinde sortis.*
- 10 *Vidua si exegit interesse dotis ab hæredibus mariti præsumitur quod eos interpellaverit.*

JAM diximus supra ad cap. 4. num. 1. in causa alimentorum summarie procedi* quam conclusionem præter ibi adductos comprobatur Auctor hic numero 1. Tondut. de pens. capite 51. numero 16. Quod tamen intelligitur de alimentis præsentibus aut in futurum debendis pauperi: futura autem alimenta* dicuntur etiam debita à die litis contestatæ ad notata per nos supra ad c. 8. n. 3. & insuper animadvertunt Ruginell. de appell. c. 2, §. 3, n. 273. Scac. de appellat. qu. 17. limit. 7. n. 15. Franc. dec. 605. cum adductis per Tondut. de pens. dicto cap. 51. numer. 15. & ref. civ. 187. num. 11. partitione 2. & repetit Auctor in hoc cap.

Nec in causa alimentorum, dum de futuris pauperibus relictis controvertitur dari appellationem* dicebam ad dictum c. 8. n. 1, & nunc addo Ruginell. de appell. part. 2, §. 3, n. 271. Tondut. de pens. capite 51. num. 14, & resolutione 172. numero 14. partitione 3. Decreto judicis, & evidenti utilitate alendi concurrentibus non dubitatur quin renunciatio alimentorum, aut super eis transactio* valide fieri possit ad tradita per nos infra capite 70, & pro constanti habet. Tondut. resolutione 30 numero 14. lib. 1, alias generaliter constitutum existit super alimentis futuris ex testamento pervenientibus transigi non posse. Tondut. de pens. c. 57, n. 15. 16, & 17, ubi ampliat, etiam si debeantur ex contractu originem ducente ex testamento. Censal. ad Peregrin. de fideicommiss. art. 40, vers. sed sic adverte fol. 269, ubi quod neque inter plures alimentorum legatarios sine decreto transigi valeat.

Habens aliunde ex quo vivere possit alimenta juris ex dispositione aut officio judicis sibi debita* consequi non potest. Rota decisio 193, numero 68, pag. 5. & decisio 55, num. 2. partitione 8. recent. Mart. Medic. decis. 89, num. 19. & 20. ubi limitat, nisi in se alendo contraxerit debita. Carref. in silv. term. arb. 16, n. 25. & 26. dixi alleg. 107, n. 10, lib. 3. Secus autem si jure actionis debeantur, * quo casu etiam habens aliunde, ex quo vivere possit alimenta consequitur. Buratt. dec. 705, nu. 3. ibique Ferentill. n. 9, cum adductis per Rotam dicta dec. 55, nu. 3, part. 8. recent. & faciunt tradita per Auctorem hic n. 7. Idèd non impeditur quominus agat ad præterita* quantumvis se aluerit, nec exinde debitum conflaverit. Gratian. discept. 60, n. 19, cum aliis apud Ferentill. ad Buratt. dec. 705, n. 10, cum adductis per Rotam decis. 398, n. 25. & 26. p. 9, tom. 2, recent.

Unde debitor ex causa dotis promissæ qui interrim ad alimenta* se obligavit, quemadmodum de jure etiam absque mora aut interpellatione erga filiam aut neptem tenetur. Rota in Romana dotis 19, Junii 1654, §. non obstat in fine Verospio: recipiendo simpliciter solutionem* à debitore in computum crediti solutum prius cedit in extinctionem alimentorum, quam attingat sortem. Spad. cons. 219, n. 27, lib. 2, Mart. Medic. dec. Senen. 75, n. 22, & 23. Cenc. de censib. quæst. 103, nu. 8, Joan. Franc. Andr. controv. 135, n. 32. Buratt. dec. 119, nu. 5, ubi declarat non procedere, quando solutio

1

2

3

4

5

6

7

8

9

tio

tio cantat pro forte Arias de Mes. resol. 26, num. 7, & seq. lib. 1. Rota in dicta Romana dotis 19 Junii 1654. in princ. Verospio, vide infra ad cap. 51. Cardinalis Othob. dec. 242. n. 28.

Quantum verò ad hæredes si convenit de fructibus dotis, aut interesse dotis non restituta: vidua de facto exegerit præsumptio* interpellationis intrat aut quod hæredes se pro interpellatis habuerint, quod sufficit ut interfuria legitime exegisse dicatur, ut post alios dixi alleg. 107. nu. 35, lib. 3. Cardinalis Othob. dicta decisio 242. numero vigesimo quinto.

CAPUT XX.

SUMMARIUM.

- 1 *Reus idem, ac conventus dicitur. Amplia ut numero 2. An quis sit, attenditur origo causæ n. 3. In causa alimentorum tenetur edere actori n. 6. Amplia ut n. 7. Limita ut n. 8. Non tenetur regulariter edere actori n. 10. Ad replicationem fundandam tenetur actori edere n. 15. Instrumenta propria actoris, aut communia tenetur exhibere num. 17.*
- 4 *Actor dicitur provocatus in remedio legis diffamari Cod. de ingen. & manum. Amplia etiam si sit Clericus num. 5.*
- 9 *Actio ad exhibendum differt ab actione ad edendum.*
- 11 *Emphyteuta tenetur edere Domino.*
- 12 *Investitura præsumitur prima.*
- 13 *Judicis arbitrio remittitur an quis tenetur edere.*
- 14 *Diffamatus etiam reus potest petere editionem instrumentorum à diffamatore.*
- 16 *Frater habens omnes scripturas fratri non habenti edere tenetur.*
- 18 *Interesse petentis exhibitionem probandus est.*
- 19 *Juramentum probatur.*
- 20 *Existentia penes edere debentem concludenter probanda est. De præterito in præsens non præsumitur numero 21. De tempore litis motæ probanda est numero 22. Probata de tempore litis motæ in progressu judicii præsumitur n. 23. Excluditur si is à quo petitur editio juret amisisse nu. 24. Limita ut num. 25. Limita secundo ut numero 26. Limita tertio ut numero 27.*
- 28 *Edere recusans condemnatur ad damna & interesse.*
- 29 *Rationes reddi possunt, etiam sine libris.*
- 30 *Hæredes pulsati ad edendum excusantur si cum juramento negaverint existentiam.*
- 31 *Exhibitio fieri debet si confert ad causam.*
- 32 *Jura relata in productis quando exhibenda.*
- 33 *Instrumentum quod potest haberi à notario non est edendum.*

REUS idem ac conventus dicitur* qui possidens in judicio provocatur c. focus de verb. obligat. Post. de manut. observ. 1, n. 3. & post tract. decis. 417, n. 1, & seq. Ofsac. dec. 151, n. 2. Scac. de sent. & re judic. gloss. 10, n. 14, & gloss. 11, n. 7. Afflic. decisio 268, n. 4. Tondut. de prævent. c. 21, n. 1, p. 2. Carracc. de for. privileg. qu. 20, num. 2, & bene explicat Galupp. in prax. part. 1, capite 6, nu. 1, & n. 2. Larr. dec. 4, n. 13. Giurb. decis. 25, nu. 1, 2, & 6, etiam si ad judicium fuerit citatus si sua putat interesse, * nam per dictam citationem efficitur reus, si non principaliter, saltem causativè necessarius quatenus executionem impedire velit.

Nevizan. cons. 20, n. 19. Cyriac. controv. 383, numero 6, & 7. Afflic. decisio secunda n. 9, & decisio 24, sub n. 7, versiculo quia ex quo. Seraphin. decisio 957, num. 6. Hodiern. ad Surd. decisio 26, numero 2, & 3, ubi reprobatur Surd. ad Diam resolutione 20, partitione 1, fol. 21. Antonin. de Amat. resolut. 32, numero 8, & per totum: ubi tamen limitat quoad possessorem Leoncill. decisio Ferrar. 57, n. 18. Rota penes Post. de manut. decisio 325, n. 16, & coram Eminentissimo Othob. decisio 237, num. 6, & 7, & in Romana domus 27 Novembris 1643. Bichio. Et ad dignoscendum quid sit Actor, * aut Reus principium, & origo causæ inspicitur Rota decisio 30, num. 10, part. 5, recent. repetita apud Duran. decis. 60, & in Romana fideicommissi seu Salviani 23 Januarii 1654, §. secundum autem objectum Cerro; Provocatus tamen ad judicium, ex remedio. l. diffamari §. C. de ingen. & manumiss. dicitur Actor* & provocans verè reus dum petit se absolvi. Cyriac. controv. 161, num. 1, & 2. Merlin. decisio 144, nu. 2, & 3. Capyc. Latr. decisio 89. Sanfelice. decisio 168, nu. 2, & 3, & per totum. Palm. consil. 12, num. 1, & seq. Ofsac. decisio 151, nu. 6, ac per totam. Antonin. de Amat. resolutione 52, num. 2, & 3. Carleval. de judic. disp. 2, quæstione 4, nu. 199. Fontanell. dec. 321, numero 11, & seq. ubi quod in hoc remedio etiam Clericus, * Ecclesia, aut Episcopus coram sæculari conveniantur uti originaliter actores. Spad. consil. 162, nu. 13, lib. 2. Leoncill. decis. Ferrar. 57, nu. 19, latè Corravio. de fori privileg. quæstione 20, num. 12, usque ad finem quæstionis: ea ratione, quia quis agere potest contra aliquem ut agat quod repetit Ciardin. controv. 34, à nu. 1, ad 11.

Regulæ universalis à limitationibus exordium defumens hic à n. 1, ad 6. Auctor post alios in medium affert teneri reum* in causis alimentorum actori edere, id quoque comprobant Joann. Ant. ab Eccles. observ. 49, n. 9, lib. 1. Quam limitationem extendunt quoque Doctores ad causas favorabiles* & privilegiatas, ut præter hic adductos videre est apud eundem ab Eccles. dicta resolutione 49, n. 10, lib. 1. Genecen. in prax. quæst. 174, nu. 1. Novar. de privil. miserab. personar. 14, n. 4. Barbof. de univers. jur. Eccles. lib. 3, cap. 13, sub n. 30, versic. in favorem tamen. Leoncill. de priv. paup. 107, n. 2, & per totum. Mart. Ventur. cons. 11, nu. 16, & 79. Sperell. dec. 121, n. 84, & 85. Rota in Romana vineæ ad aquam sanctam 31 Martii 1642, nu. 8, & 9. Cerro. ubi limitat in concursu similis personæ; quod tamen* sublimitatur quoties aliunde probationes haberi possent. Cyriac. contr. 544, n. 114.

Discrimen inter actionem ad exhibendum, & actionem ad edendum* prosequitur Auctor hic n. 6, & 7. Ofsac. decis. 16, n. 3, & per totam. Cigal. de act. §. 23, n. 24, ad 30. Joan. Ant. ab Eccles. observ. 51, nu. 1, & per totam lib. 1.

Regulam deinde universalem subnectit, nu. 8, juxta quam reus edere rationes & instrumenta* actori non obstringitur. Cyriac. controv. 116, n. 12, & 20. Palm. cons. 51, n. 1. Buccafer. consil. 39, n. 32. Joan. Ant. ab Eccles. observ. 49, n. 1, & 2, lib. 1. Fulgin. de emphyt. tit. de contract. emphyt. q. 27, n. 1. E converso autem actor reo edere cogitur latè Joan. Ant. ab Eccles. observ. 48, n. 1, & per totam lib. 1. Leoncill. de privileg. pauper. 107, num. 4, part. 2. Rota in Romana vineæ ad aquam sanctam 1. Julii 1641, n. 1. Cerro.

Præter hic adductas limitationes peculiarem aliam addo, quoniam emphyteuta, Vassallus, C 4 aliique